

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 v za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primeren popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krome, za četrta leta 2 kroni; ista naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celju.

Vabilo na naročbo.

Prvo polletje gre h koncu. Ob ti priliki čuti upravništvo „Domovine“ potrebo opozoriti naročnike, da je mnogo takih, ki so pozabili na svojo dolžnost. Omeniti moramo celo še več, namreč to, da je med naročniki prav znatno število zelo slabih plačnikov. In tem moramo obenem povedati, da nas njih navdušenje za naš list sicer zelo veseli, da bi pa bili vendar še bolj navdušeni, ako bi naročniki z odjemanjem lista ne prejeli izsiljenih darov, ampak plačali, kar sprejemajo. Upoštevati je treba, da je naročnina 8 K za celo leto ali 4 K za pol leta vendar razmeroma zelo nizka. Ne sme se pa tudi pozabiti, da ima list mnogo gmotne škode valed mnogokratnih zaplomb valed znanih tiskovnih razmer in drugih persekucij. Nadalje se naročniki gotovo ne morejo pritoževati, da bi z ozirom na naše povprečne časniške razmere v „Domovini“ ne našli precej dobrega gradiva. Nasprotno, iz mnogih strani se soglasno priznava, da se je naš list letos zelo povzdignil in da si je v našem narodnem boju pridobil izredne zaslug. Toda o vsem tem naj sodijo drugi, danes še enkrat ponavljamo: Naročniki naj ne zakrivajo s svojo netočnostjo podjetju gmotnih izgub, čimveč naročnikov in točnih plačnikov, temveč bode list mogel storiti za našo narodno stvar. Zato vabimo k naročbi!

„Idealna politika“.

(Dopis.)*

V Celju izbaja v Drag. Hribarjevi tiskarni droben mesečnik „Slovenska zadruga“, ki se peča največ z združeno gospodarsko organizacijo, osebno pa s slovenskim posojilništvom, kakoršno pospešuje vrlo celjsko društvo „Zveza slovenskih posojilnic“. Ta mesečnik je torej popolnoma strokoven list, dasi sme izpregovoriti tudi besedo o politiki, ker se je zglasil bil v tem zmislu pri državnem pravdniku. Vendar se „Slovenska zadruga“ te svoje pravice le v majhni meri poslužuje, ker se noče oddaljiti od svoje glavne naloge. Le v listnici izraža glavni sotrudnik, ki ne biva v Celju, svoje nazore o slovenski politiki v lakoničnih stavkih, v katerih izraža skoro vselej svojo nevoljo o slovenskih klerikalcih in liberalcih. Njegovi nazori se vobče vjemajo s taktiko, kakoršno imajo uredniki cenjene „Domovine“ in vrle tržaške „Edinosti“. Odločno pa „Slovenska zadruga“ zavrača baš one liberalne in klerikalne liste, katerih je največ na Kranjskem, nekaj na Primorskem in eden na Štajarskem. To taktiko, te nazore „Slovenske zadruge“ pa je imenoval „Slovenec“ pred kratkim v nekem članku, v katerem zagovarja tako imenovano „ljubl. gospodarsko organizacijo“ — „idealno politiko“. S tem je hotel ta članek le smeti te nazore in pohvaliti svojo politiko, o kateri gotovo sodi, da je „realna“ in prava. Temu pa ni tako, ljubi „Slovenec“.

Kar počenjajo ljubljanski Slovenci v klerikalnem in liberalnem taboru že dolgo vrsto let,

to ni ne idealna, ne realna politika, marveč le grda strankarska, bratomorna politika. Oni nočejo pripomoči do veljave in moči skupnemu slovenskemu narodu! Liberalna stranka se le trudi, da se obdrži ona na površju. V ta namen zabavlja vsaki reči, ki ima kaj veljave pri klerikalni stranki, in le rablo semtertje očita kakošno malenkost Nemcem, nemškutarjem in vladi. V svoji slepi strasti se spozabi, da poskuša rušiti tisoč let stare institucije, katere ščiti v interesu človeške morale in državnega reda močna roka, nasproti kateri smo Slovenci pravi pritlikavci.

Nasprotno pa klerikalci v sedanji prosvetljeni dobi, v kateri živimo, svoji dobri stvari, katere se dá v dostojni obliki lepo zagovarjati in naši narodnosti le škodojejo, ker so prenesli cerkvene nauke in pridige iz cerkve na ulico, v zborni, v časopise in ker so duhovniki politiko združili s svojim vzvišenim poklicom, katerega so s tem zelo ponižali. Skratka: Slovenski liberalci in klerikalci so zgrešili pravo pot in s tem našemu narodu zelo škodovali. Pred 50, 40 in 30 leti smo bili Slovenci pač pravo pot nastopili, ko smo hoteli združeni pomoči si gledé jezika, izobraženosti, gmotnega stanja do veljave, ne da bi bili napadali častitljivi duhovski stan in cerkev, pa tudi ne da bi bili kruto ovirali na drugi strani svobodomiselnije naziranje in kretanje.

Od te prave poti so pa daleč v blato zagazili liberalci, katere ondi škodoželjno gledajo klerikalci, ki niso bili od takrat nikdar več čisti slovenski domoljubi, od kar so se bili v deželnem zboru pred 15 ali 10 leti združili enako sedanjim liberalcem z Nemci zoper takrat le malo liberalne Slovence, marveč črni v svoji duši, ker tako strašno sovražijo svoje v zmoti živeče sobrate.

To so naši „idealni“ nazori, to je naša „idealna politika“. Žalibog bode ona gledé na kranjske razmere ostala še nekaj časa „idealna“ brez „realne“ podlage, dokler se v Ljubljani domoljubi slovenski ne odresejo „liberalcev“ in „klerikalcev“. Krdelce srčnih ljubljanskih našincev, katerim bi zunanji rodoljubi radi na pomoč prikočili, naj ustanovi društvo (zadrugo), brez strankarske politične barve, društvo pač, katero bi nastopilo gledé sedanje politike „srednjo pot“ — zlato pot, in to krdelce naj bi ustanovilo na eni strani zoper vse slovenske liberalce in klerikalce, zoper vse časopise te vrste, osebno zoper oba dnevnika ljubljanska — nov dnevnik slovenski, kateri naj bi pa na drugi strani zoper družil tiste Slovence, ki bodo odpadli od obeh napačnih strank. To bi bil prehod iz „idealne“ v „realno politiko“ — v edino zdravo politiko slovensko.

Pripomba uredništva. — Članek smo priobčili v celoti, kakor nam ga je poslal naš g. dopisnik. Reči moramo, da se ne strinjamo ravno povsem z nazori g. dopisnika, ali priznati moramo, da je posebno z nekaterimi trditvami zadel prav v črno. Gotovo je, da mi obmejci Slovenci nikakor ne moremo in tudi ne smemo odobravati razpora, ki sta ga ljubljanska dnevnika izzvala in pritirala do vrhunca, in gotovo je naša najavetejša dolžnost, da po svojih močeh vsaj še pri nas, kjer nam je sloga tako potrebna,

kakor ribi voda, čuvamo to edino sredstvo narodnega napredka kakor orel svoje mladiče. Resnica je tudi, da je žalostni razpor na Kranjskem največ, da, edino kriv, da ne dobivamo Slovenci ob narodnih mejah one podpore iz središča Slovenije, kakor bi jo lahko dobivali in tudi morali dobivati. Isti razpor je tudi kriv, da se je celo na Kranjskem samem, torej tamkaj, kjer se je mislilo, da je kaj takega sploh nemogoče, zopet začela šopiriti nemška nadutost — glej Jesenice, Tržič, Domžale itd. — da so se celo v Ljubljani smeli dogoditi škandali, kakor so bili ob turnarski slavnosti. Žalostno je res, ali menda mora že tako biti, da so si Slovenci takoj med seboj v laseh, ako se le toliko opomorejo, da se jim ni treba najhujšega bati od svojih nasprotnikov. To se je zgodilo na Kranjskem in na Goriškem. V Trstu, kjer se bje še ljut boj z italijansko irredento, in pri nas, ko se nimamo časa oddahniti vsled boja z Nemci in nemčurji, smo hvala Bogu še složni, ker bi nas drugače porobili. — Kar svetuje g. dopisnik glede ustanovitve novega dnevnika, smo pač mnenja, da je na Kranjskem tak časopis nemogoč. Ako se ni mogel tednik „Slovenski list“ vzdržati nad razporom, kako bi se šele dnevnik. — Za sedaj pač še ni upati, da bi se duhovi pomirili. Zediniti bi mogel v kratkem času vse Slovence le kak izvanreden dogodek, kaka obča narodna nesreča, pa še tedaj ne vemo kako. Morda bo čas, zdravnik vseh bolezni, ozdravil Slovence, specifično slovenske bolezni — razdora.

Celjske in štajarske novice.

(Izlet „Celjskega Sokola“ v Bukovžlak) se je prav dobro obnesel, dasiravno je bilo vreme skrajno neugodno. Daljše poročilo priobčimo prihodnjič, za danes naj samo omenimo, da smo bili z vsem razum s ploho, ki nas je takoj ob prihodu na zabavalisce sprejela, jako zadovoljni. Omenimo naj tudi še, da valic hujekanjju od znane strani, ni bilo nikakih napadov in izzivanja, kar vemo, da bi bili nekateri nemčurški „poštenjaki“ tako radi uprizorili. Prepričani smo tudi, da bo „vahtarca“ zopet čvekala o vseh mogočih in nemogočih škandalih, ali ravno tako smo prepričani, da oslovski glas ne pride v nebesa. Sicer nam ni znano, ali je celjska „ažnjivka“ poslala kakaga specijalnega poročevalca v Bukovžlak, ali vkljub temu pričakujemo, da bo njena prihodnja številka polna „rabljinov v rdečih srajcah“ in sličnih psolv ter izmišljenih grozodejstev, kar pa gotovo nikakor ne bo motilo niti „Celjskega Sokola“ niti občinstva, ki se je udeležilo izleta, da ne bi tudi v prihodnje izleta v celjsko okolico in se vračali s takšnim zadovoljstvom kakor je bilo to v nedeljo. Bolj jih pač, bolj te naše celjske in ljubljanske nemčurčke, ko vidijo, da jim „Sokol“ s svojimi nastopi otima postojanko za postojanko, ali tem bolečinam ne bodo pač morali privaditi, saj končno že vendar ni več daleč oni čas, ko ne bo samo tam zunaj, temveč tudi nekje drugje odklenkalo za vedno nemčurški nadutost. „Celjski Sokol“ gotovo ne bo imel pri tem ravno najmanjših zaslug.

(„Celjsko pevsko društvo“) priredi, kakor doslej, v čast slovenskima apostoloma, sv. Cirila

* Ako bi slavnemu uredništvu ti nazori ne ugajali, prevzamemo v tem okviru vso odgovornost nasproti občinstvu dopisnik.

in Metodu, dne 4. julija zvečer, običajen kres na celjskem Starem gradu. „Celjsko pevsko društvo“ si s prireditvijo te narodne slavnosti nabavlja mnogo stroškov, katere je prejšnja leta, ko je bilo naše občinstvo še malomarneje za take stvari, moralo iz svoje blagajne pokrivati. Časi so se izpremenili in upati je, da bodo tudi letos posegli naši rodoljubi vsak po svoji moči v svoje denarnice in omogočili prirediteljem, da bo slavnost takšna, kakor jo zahteva svečanost naših slovanskih apostolov. Kakor sta sv. brata Ciril in Metod prižgala luč svete vere našim davnim pradedom, tako naj prižgejo naši kresovi njihovim potomcem luč narodnega probujenja, narodnega osamosvojenja. Kresovi na predvečer praznika svetih bratov naj svedočijo, da v Slovencih žije in klije sveto navdušenje za one svetinje, za katere sta sv. Ciril in Metod vcepila v srca starih Slovencev ljubezen in spoštovanje. Kresovi naj svedočijo, da naš narod ne spi več ono ne- vzdramno spanje, v katero so ga vspavali njegovi sovražniki, da bi potem lažje gnjavili njegovo svobodo in mu izsesevali kri in mozeg! Kresovi na predvečer praznika svetih bratov naj javljajo našim narodnim nasprotnikom, da je Slovenec vstal iz tujčevega robstva v svobodo, za katero mu gori v srcu ogenj svetega navdušenja, ki bo prej ali slej očistil našo zemljo tujih pijavk in njihovega dozdevnega gospodstva. Zato naj zaplapola dne 4. julija zvečer širom naših slovenskih zemelj kresov, da jih bo videti ko zvezd na nebu, da bodo spoznali naši sovražniki, da njihov sosed Slovenec ne spi več, temveč da gre v boj, v katerem ne namerava podleči, ampak slavno zmagati! — Kakor druga leta, bo tudi letos sodelovala pri zažiganju kresa celjska nar. godba in pevski zbor „Celjskega pevskega društva“. Upamo, da bo udeležba takšna, kakor jo zahteva svečanost praznika naših sv. bratov Cirila in Metoda! — Po slavlju na gradu priredita ženska in moška podružnica družbe sv. Cirila in Metoda veselico v vseh prostorih gostilne „Skalnata klet“ z mnogovrstnim sporedom ter sodelovanjem vseh narodnih društev. Vse natančneje prihodnjic.

(Pevske vaje) za veliki koncert „Celjskega pevskega društva“, ki se vrši 12. julija t. l., so za dame ob torkih in sobotah, za gospode ob sredah in petkih. Člani se opozarjajo tem potom še enkrat, da prihajajo polnoštevilno k vajah.

(Telovadba dijakov.) V nemški telovadnici je bila zadnja sobota telovadba celjskih gimnazijcev, pri kateri so se slovenski višjegimnazijci posebno odlikovali. Posebno pozornost je vzbujala vrsta izbranih najboljših telovadcev, katerih večina so bili Slovenci. Pripoznati se mora sicer tudi nemškimi dijakom, da so kolikor toliko dobro izvršili svojo nalogo, a Slovenci so jih daleč prekosili. Med Slovenci so se posebno odlikovali sledeči: gg. sedmošolca Šketa in Dedič, šestšolci Zgoričnik, petošolci Pleničar, Pečar in Zdošek, kateri je telovadil malone najboljši. Častitamo vam, slovenski dijaki, iz celega srca k temu uspehu! Naj vam služi to v izpodbudbo, da se urite nadalje na duhu in telesu, kakor dosedaj! Prepričani smo, da se boste enkrat kot vili in čili „Sokolci“ odlikovali pred vsakim drugim človekom, da boste želi — kakor v soboto — priznanje od svojih nasprotnikov, kot prvoborci za svoj narod. Na zdar!

(K dobrnaki „fajerberski slavnosti“.) Dne 7. junija se je vršilo na Dobrni okrajno zborovanje gasilnih društev. Samoobsebi je umevno, da se je cela „slavnost“ vršila v znamenju vsenemškega hajljanja. Končala se je, kakor se tudi samoobsebi razume, s protislavstvisko pesmijo „Die Wacht am Rhein“, kar se nam ne zdi nikakor čudno, kajti znano je vsakemu, da nevaležnjšega človeka ni na svetu, kakor je nemčur. „Die Wacht am Rhein“ iz ust požarnih brambovcev je pač najdostojnejša zahvala cesarju in vladi za njihovo naklonjenost požarnim brambam. Kadar se šteje denar iz cesarjeve privatne in vladne blagajne, da se zagotovi obstanek tej ali oni „nemški“ požarni brambi, takrat seveda ni čuti one pesmi. Pa kaj to, če se drugi ne brigajo zato, nas tudi ne skrbi. Za akrajno izživljanje pa smatramo, da se taki bajlovske sestanki prirejejo v slovenski dobrnaki občini. Sicer je občina omenjeno prireditev zabranila, ali gospod okr. glavar je shod proti volji občine dovolil. Na

čelu nemški propagandi v Dobrni je avstrijski častnik Auer, ki je s svojim rovanjem postal prava nadloga za občino. Ta človek je znal premotiti marsikakega slovenskega moža, da se mu je vsedel na limanice in tako se mu je posrečilo zlorabiti človekoljubno napravo požarne brambe v svoje hajlovske namene. Dobrnske Slovence opozarjamo, da je res sramota zanje, da se ne osamosvojijo od takih privandranih bujskačev, ki uživajoč milosti vsled dolgega časa delajo zgago med našim poštenim ljudstvom. — Razun dobrnske so se udeležile „slavnosti“ požarne brambe iz Št. Jurja ob j. ž., Velenja, Šoštanja, Planine in Prebolda. Čudimo se, da naši možje v teh odločno narodnih krajih ne čutijo toliko moči v sebi, da bi se končno vzdramili iz svoje narodne mlačnosti in poslali „nemške“ požarne brambe tja, kamor spadajo — k vragu. Upamo da se bodo te razmere v kratkem korenito izpremenile.

(Dobrna pri Celju.) Odboru bralnega društva se je naznanilo, da je nekdo dobil vabilo za zadnjo društveno veselico v zaprtem ovitku, čeravno je bila prilepljena samo znamka za 3 v, da je torej moral plačati kazen. Odbor prosi, da se mu blagovoli naznaniti, se je li to zgodilo še komu drugemu. Stvar se bo strogo preiskala.

(Iz Braslovč.) V nedeljo se je vršila veljavna občinska seja. Sklenjeno je namreč bilo, novo šolo postaviti v trgu. S tem sklepom se je mnogim ugodilo. S početka so sicer mislili, da bi z ozirom na stroške bilo pripravnejše, šolo postaviti pod trgov. Tu bi pa bili otreci ne le v nevarnosti, ampak deloma sami sebi prepuščeni ker bi stanovanje učiteljev bilo v precej oddaljeni stari šoli. S tem, da bo šola v trgu, odpade ne le ta bojazen, ampak trg dobi s to stavbo olepšavo, na katero bodo vsi občani ponosni. Zavest pa, da so v resnici nekaj plemenitega storili, poplačala jim bo vsaj deloma žrtev, katero so si naložili. Torej vsa čast občinskemu odboru, ker upošteva vrednost vzgoje otrok in je za njih telesno varnost vrlo dobro ukrenil. Zaradi mnenja svojih volilcev je lahko pomirjen. Poznam občane vsaj v toliko, da ljubijo svoja otroke. Kdor pa ljubi svoje otroke, jim želi vse dobro in je tudi pripravljen kaj žrtvovati. Tudi oni bodo odobrili vaš sklep tamboj, ker bodo po zadnjem komisijalnem pregledovanju stroški neznatno višji in je upati državne podpore. Z vami vred pa so s tem v mlada srca vsadili krasno cvetko hvalnosti. Mladinoljub.

(Imenovanje.) Njih Veličanstvo je imenovalo vč. g. dr. Ivana Žužo, konz. svetnika, nadžupnika in dekana na Laškem, častnim kanonikom lavantinske škofije.

(Zahvala.) Blagim dobrotnikom celjskim Slovincem, posebno gospej dr. Karlovšekovi, gospicam Sernečevima in Vrečarjevi, ki so toliko nabrale za naše pogorelce, ter poslale 337 K 60 v in veliki zaboj obleke, izrekajo vsi obdarovani presrečno zahvalo. Bog plati! Justina Pernovšek. Slovenjigradec, dne 18. junija 1903.

(Šmarje pri Jelšah.) Znaná nemila usoda je posadila med šu nekaterimi nepotrebnosti v tukašnje okrajno sodišče tudi nekega Kolaritscha, ki čuje na ime „Prevorški Joža“, in je ali bi vsaj moral biti sodni nadoficijal in ki se odlikuje po svoji nemčurski politiki. Ta kost slovenske kosti ima poleg mnogih drugih navad tudi to, da ne pozna niti najnavadnejših zakonov, predpisov in določil, katerih izvrševanje spada v njegovo sicer skromno omejeno stroko. — Prinese minole dni stranka ob pol dvanajsti uri dopoldne vlogo. Zunaj na steni je razglašeno in seveda tudi po sodnem pravilniku zakonito določeno, da je takozvana „Einlaufställe“ (vločni urad) otvorena do 12 ure. Joža Kolaritsch pa se je branil sprejeti vlogo, češ, da je samo do 11. ure odprta. Stranka ga je opozarjala na zakonito določilo in na posebni razglas na steni. Sodni nadoficijal se je branil in konec je bil, da je morala stranka z vlogo oditi. K areči ni bila vloga posebno nujna. A recimo, da je bilo temu tako, kako škodo bi bil lahko povzročil uradnik s svojo nevednostjo. Pripetilo se je to omenjeni stranki prvič, da se je uverila o nevednosti — če ne nagajivosti? — tega politikujočega nadoficijala. A ta slučaj nam vrva misel, ne postopa li ta možiček enako tudi z drugimi stran-

kami, ni li morda že več strank na ta način odpravi? Želimo in zahtevamo, da se gospod sodnik večkrat prepriča o uradnem počenjanju svojega uradnika, zlasti pa, da ga prisili, naj se bolje priuči tistih borih predpisov, katerih se ima kot postranski uradnik držati. Če ima čas za agitiranje in politiziranje, mora ga najti tudi za izpolnjevanje svojih uradnih dolžnosti. Stranke pa, ki imajo s tem možem opraviti, naj ga eventualno same k temu prisilijo.

(C. kr. učiteljske v Mariboru) slavi dne 29. t. m. spominsko slavlje stoletnega obstanka. Slavnost bode obstajala iz svečanostne službe božje, ki se bo obhajala ob osmih v Alojzijevo cerkvi in iz notranje šolske slavnosti. Ta se bo obhajala v novi državni telovadnici in se bo pričela ob 10. uri. Vsi učitelji, osobito nekdanji gojenci tega zavoda so kot gostje srčno dobrodošli! — Ravnateljstvo c. kr. učiteljske v Mariboru.

(Porotne obravnave v Mariboru.) Dne 10. t. m. je stal pred mariborskim porotnim sodiščem Janez Slaček, obtožen zaradi posilstva. Državni pravnik je odstopil med obravnavo od obtožbe in Slaček je bil takoj izpuščen iz zapore. 12. t. m. je bil obsojen Franc Urh iz Selnice ob Dravi na tri leta težke ječe radi uboja. Alfred Mozes, obtožen zaradi krive, ki jo je sam zakrivil, je bil oproščen. Oproščena sta bila tudi Aleksander Šenk in Ana Jelovšek od Sv. Lovrenca pri Mariboru, obtožena požiga. 13. t. m. je bil obsojen Janez Makoter iz Vogričevca na pet let zapore, ker je zaklal viničarja Filipiča. 15., 16. in 17. t. m. je bila obravnava proti Jožetu Šalamunu iz Vutomarc. Obtožen je bil, da je pred desetimi leti umoril dečko Marijo Košiče in jo vrge v mlako. Obsojen je bil na štiri leta težke ječe.

(Pretendent za srbski kraljevi prestol.) Recite kar hočete, ali res je res. Kakor je morda znano cenjenim bralcem „Domovine“, je imela Srbija pred turškim gospodstvom svoje lastne cesarje in kralje. Dolgo časa je vladala Srbom vladarska rodbina Nemanjićev, ki se je pa potem izselila iz svoje domovine ter se naselila po drugih jugoslovanskih zemljah. Zato je tudi pri nas mnogo Nemanjićev. Sicer smo Slovenci, ako se stvar ogleda s pravega stališča, vsi, prav vsi pravi pravcati „Nemanjići“ in imamo torej pravico do srbskega prestola. Ker se pa ni nadejati, da bi naša dobra mati, c. kr. vlada, poskrbela, da bi se njenim ubogljivim otrokom, celokupnemu narodu slovenskemu, zagotovilo pritožnolaststvo na srbskem kraljevskem prestolu, se drznemo opozoriti svojega skrbnega očeta, pl. Kórberja, da naj po svoji mogočnosti pomaga vsaj enemu izmed nas do njegovih pravic, namreč izvirnemu Nemanjiću, c. kr. državnemu pravniku v šestem činovnem razredu, dodeljenemu celovškemu deželnemu sodišču, bivajočemu v Mariboru itd. Ker vemo, da vsem ni mogoče ustreči, bi nas že zadovoljilo in prav v srce razveselilo, ako bi vsaj ta Nemanjić dobil, kar mu gre. Prepričani smo, da se z nami strinja ves slovenski narod. Torej, papa Kórber ainceka Nemanjića na Aleksandrov prestol!

(V pojasnilo.) Iz Maribora nam piše ravnatelj ameriškega menažerije, ki se je mudila ob priliki velike narodne veselice v Mariboru, naslednje: Obiskovalci in gostje restavracije „Narodnega doma“ naj se ne strahijo lažnjivih govoric, da se par dni po imenovanju veselici iz kletke ubegli jaguar še vedno klati po skrivališčih „Narodnega doma“. To je gola laž. Resnica je le, da je ubegli jaguar navaden maček, ki je res iz kletke ušel, a ga že več dni sem ni na pregled in je popolnoma krotka žival; le dražiti in prijeti se ne pusti. Toliko v pojasnilo! Maribor, dne 18. junija 1903.

(Priznanice in patriške razstave) na izpostavljenosti učila hrvatskih obrtnih šol je dobil med drugimi hrvatskimi učitelji v Zagrebu tudi naš rojak od Sv. Miklavža pri Ormožu g. Ivan Štampar, meščanski učitelj. Častitamo!

(Sv. Miklavž pri Ormožu) Tukašnje mlado pevsko društvo prav dobro uspeva; prvi vanj, kateri je priredilo društvo, sta se prav dobro obnesli. Predsednik g. Pajtlar je otvoril veselico in pozdravil navzoče. Potem so nastopili pevci, kateri so pod vodstvom g. Vrtiča zapeli več lepih pesni. Posebej pa so občinstvo pritegnili

„Mladi vojaki“ katere je gdč. Pozega tako izborna izveščala. Igra „Pravica se je izkazala“ se je igrala nad vse pričakovanje; tukaj so naši fantje pokazali, da se znajo kretati tudi na odru; vsak igralec je bil na svojem mestu; izborna in dovršena pa je igral g. Vrtnjak v ulogi bečarja; tudi žida-krošnjarja sta vzbujala mnogo smeha. Hvala i gdč. Vrtnjakovi, katera je pevske točke prav dobro spremljala na glasovirju. Prišli so kljub slabemu vremenu tudi pevci bralnega društva „Lipa“ od sosednega sv. Bolfenka. Pevskemu društvu „Zvon“, katero se je začelo tako lepo razvijati, pa želimo, da bi tudi v bodoče tako krepko napredovalo v prosep narodne stvari.

(Služba poštnega upravitelja) je razpisana v št. Juriju ob Tabornu in v št. Juriju v Slov. goricah.

Za Prešernov spomenik v Ljubljani!

Prešernov kip, ki ga je ustvaril naš mladi umetnik Zajc, je gotov in se je začel že vlivati. Kip bo stal na razširjenem Marijinem trgu. Strokovnjaki, ki so videli model, trdijo soglasno, da je delo mojstrsko. In ker bo spomenik dostojno predstavljal našega pesnika in bo tudi najlepši okraj Ljubljani sami, stala bo stvar tudi precej denarja, ki ga odbor za postavljenje spomenika še nima vsega nabranega. Manjka še kakih 17.000 K.

Ni ga izobraženega Slovenca, ki bi ne vedel ceniti velikega pomena Prešernovih poezij za našo in jugoslovansko literaturo; ni ga rojaka, ki bi ne ljubil pesnika Prešerna. Zato mislimo, da bi bilo skoro razžaljenje za našo javnost, ko bi hoteli ob tej priliki na dolgo in široko razpravljati o epikalnem pomenu Prešernovega duševnega dela za našo narodno kulturo.

Več nego pol stoletja je že preteklo, odkar je Prešeren zatisnil svoje oči! Poezije njegove so postale bistven del naše književnosti, te poezije so nam prvi temeljni kamen našega duševnega življenja. In takšen važen pisatelj, takšen genijalen poet, takšen velik rojak naš, ali ni že zdavnaj zaslužil svojega spomenika v narodnem središču slovenskega naroda, v Ljubljani? Ali ne bo ta Prešernov spomenik javen dokaz, plastičen izraz slovenstva naše bele Ljubljane? Prešeren je že v prvi polovici minolega stoletja pisal nesmrtno svoje verze v našem sladkem blagoljubnem slovenskem jeziku, čegar najmočnejša zaščitnica bi morala biti naša Ljubljana. Ljubljana je slovensko mesto, kakor je Prešeren, ki je svoje nesmrtno pesmi spesnil med njenimi zidovi, slovenski pesnik! In ta naša Ljubljana mora tudi ostati slovenska!

Naša narodna čast zahteva, da se čimprej postavi našemu ljubljanskemu Prešernu spomenik! Zato poseže pač vsak zaveden narodnjak rad v svoj žep ter položi svoj obolus na žrtvenik domovine — za svojega Prešerna.

Prve dni julija se ima vršiti v Ljubljani slavnost na čast našemu Prešernu. Naj ima ta slavnost tudi praktičen smoter ter naj pomore „bronastemu Prešernu“ na noge!

In ko bode stal v sredi naše Ljubljane Prešernov spomenik, vedel bo vsak Slovenec, vedel bo vsak brat Slovan, ki ga bo videl, da so Slovenci kulturen narod, ki vedo ceniti duševno delo svojih ljudi. Tujci pa, ki pridejo obiskat naše mesto, bodo vedeli, da je zarja 19. stoletja porodila tudi nam Slovincem velikega pesnika.

Slava Prešernu!

Druge slovenske novice.

(Slovenska Šiška za nemško šolo.) Žalostne razmere so se pojavile na Kranjskem v zadnjem času. Nemci so začeli dvigati glave, in če se ne bodo Slovenci kmalu streznili, se zna v najkrajšem času zgoditi, da bomo poročali o zmagi nemštva. Šiška, ki se skoraj že sme imenovati predmetje aredišča Slovenije, bele Ljubljane, je prosila za nemško šolo in prošnjo so podpisali večinoma slovenski očetje. Kdor ima še količkaj možgan v glavi, mora izprevideti, da so to tako nezdružive razmere, da bi bilo res treba radikal-

nega zdravila, da bi jih ozdravilo. Prepričani smo, da se misel na nemško šolo ni rodila v slovenski glavi. Nemci imajo tudi v Šiški par svojih ljudi, od katerih je izšla agitacija. Ker imajo pa Slovenci z vsemi drugimi stvarmi opravka, samo ne s takimi, ki bi bile v resnici potrebne, se je tem agitatorjem res vjelo toliko slovenskih mož v nastavljene zanke, da je v Šiški, pred vrati bele Ljubljane, kjer naj bi bilo slovensko vseučilišče, nemška ljudska šola skoraj zagotovljena. Pa recite, da to ni žalostno!

(„Pravnikov“ izlet v Devin.) V nedeljo, 28. junija t. l. priredi društvo „Pravnik“ izlet iz Ljubljane v Devin in se sestane tu s slovenskimi in hrvatskimi pravniki iz Tržaškega in Goriškega okraja ter iz Istre k prijateljskemu shodu. Odbor vabi s tem vse pravniške kroge tako člane kakor nečlane k množestvilni udeležbi. Izleta se udeležijo tudi gospé izletnikov in njih družine. Ugled, ki ga uživajo po znani svoji prisrčnosti „Pravnikov“ izleti in pa krasno ob Adriji ležeči kraj Devin s slikovitim svojim na visoki skali v morje pomaknjem gradom so porok, da uspe tudi ta izlet, kakor vsi prejšnji društveni izleti. Ker je naslednji dan praznik, nudi se izletnikom prilika, združiti z izletom še obisk drugih obmorskih krajev. Na dan izleta obiščejo izletniki zanimivi Devinski grad, last kneza Hohenlohe in pa bližnje morsko kopališče v Sesljanu (Sistiana). V Devinu samem je sestanek izletnikov na senčnatem vrtu restavracije gospoda Miroslava Plesa, ki pripravi skupni obed. Izletniki iz Ljubljane odidejo z jutranjim brzovlakom ob 5. uri 59 min. in dojdejo v Nabrežino ob 9. uri 03 min., kjer bo zajutrek. S pošt-nim vlakom se odpeljejo ob 10. uri 02 min. v četrt ure oddaljeno postajo Devin. Priporočljiv je pešizlet iz Nabrežine v Devin, oddaljen le 7 km. Proti Ljubljani se izletniki vrnejo lahko isti dan iz Devina ob 6. uri 28 min. zvečer, tako da pridejo v Ljubljano s prvim večernim brzovlakom ob 9. uri 45 min. Radi preskrbitve obeda se je prijaviti do četrtega 25. junija t. l. zvečer. Prihlase sprejemajo pisarne gg. odvetnikov dr. Danilo Majarona v Ljubljani, dr. Edvarda Slavika v Trstu in dr. Dragotina Treotu v Gorici. Izlet se izvrši ob vsakem vremenu. Na veselo svidenje!

(Zgradba železnega mostu čez Savo.) Ravnateljstvo drž. železnic v Beljaku razpisuje do 15. julija t. l. ofertno razpravo za nabavo novih železnih konstrukcij za savski most na kamniški železnici. Pogoji se izvedo pri omenjenem ravnateljstvu.

(„Jednakopravnost“), glasilo političkega društva „Jednakopravnost“ v Idriji, ki je izhajalo vsakih 14 dni v Gorici, je s 13. številko letošnjega (tretjega) letnika prenehalo izhajati.

(Italijanski banditi na Primorskem) Pred nekaj dnevi se je peljal na biciklu neki tržaški Slovenec iz Trsta v Tržič na Goriškem. Na potu med Devinom in Sesljanom ga je ustavilo pet laških delavcev. Prijeli so za bicikelj in zahtevali denarja. Ker je pa biciklist potegnil iz žepa mesto denarja revolver, so napadalci pobegnili. Kakor je videti, bodo na Primorskem kmalu takšne razmere, kakor v blaženi Italiji, kjer čaka mirnega potnika za vsakim oglom par rokovnjačev. Slava naši vladi, ki tako vestno podpira priseljevanje italijanskih banditov.

(Kje so sovražniki Slovincem?) Naši slovenski listi, ki so vzeli po lastni izjavi edini katolištvo v zakup, kaj radi namigavajo in evetujejo obmejnimi Slovincem zvezo z „katoliškimi“ ali tako imenovanimi „konservativnimi“ strankami naših narodnih nasprotnikov. „Slovenec“ je pa končno le sam izprevidel, kakšni so ti naši zavezniki na Koroškem, iz Primorskega se pa poroča, da so italijanski „konservativci“ ravno taki, kakor najhujši irredentovci. Tržaški „katoliški“ „Amico“ se baba, da je on edini pravi nasprotnik slovenskih zastav pri cerkvenih procesijah in goriški „katoliški“ „Eco del Littorale“ bujska ravno tako Italijane proti Slovincem in jim očita, da so premalo varni v borbi proti Slovincem. Fej takšnemu „katoliškemu“ prepričanju! In s takimi ljudmi naj se bratimo?!

(Odhodnica) V slovo gosp. dr. Božidaru Stegu-jm, o kr. sodnemu tajniku, pridruženemu justičnemu ministerstvu, ki se skoro seli v isti

lastnosti v Gorico, prirede Slovenci na Dunaju odhodnico, ki bode v torek, dne 23. junija t. l. v „Slovanski Besedi“, Dunaj, I. Bräunerstr. 7. Pri tej bodo sodelovali: Gospica Marica Luzar, gg. Fr. Fras in Rud. Rus ter gg. pevci društva „Zvezde“ pod vodstvom g. Vinka Krušiča. Gosp. dr. Bož. Stegu je bil prvi tajnik podpornega društva za slovenske visokošolce na Dunaju ter si je s svojo požrtvovalnostjo, pridobil mnogo zaslug za revne slovenske visokošolce na Dunaju.

Društveno gibanje.

(Društvo „Gospodar“ v Petrovčah) priredi ob priliki prvega nastopa društvenega tamburaškega zbora dne 29. junija t. j. na praznik sv. Petra ob 4 uri popoldne na dvorišču gostilne g. Matevža Kavčiča v Petrovčah veliko veselico z jako zanimivim in obširnimi sporedom. Zatorej vse kar leze in gre, naj pride na sv. Petra popoldne v Petrovče; nikomur naj ne bo žal, plačati za tako izboren vžitek 40 v vstopnina. Rojaki! Domoljubi! pokažite, da vam je mar napredek naroda in udeležite se mnogobrojno te lepe nedolžne veselice! Kmetje in delavci, pridite in odpočijte si od trudapolnega dela, da se skupno razvedrmo in okrepčamo za novo delo. Na veselo svidenje! Slednjič še opomnimo, da se veselica v slučaju slabega vremena preloži na nedeljo dne 12. julija z enakim sporedom.

(Slov. kat. delavsko društvo v Žalcu) ima v nedeljo, dne 28. junija t. l. ob 4. uri popoldne v dvorani gostilne g. Karola Janiča v Žalcu svoj letošnji občni zbor s sledečim sporedom: 1. Pozdrav; 2. govor o potrebi delavske organizacije, g. Ivan Kač; 3. društveno poročilo; 4. vpisovanje udov in plačevanje letnine; 5. volitev novega odbora; 6. slučajnosti in nasveti. Po zborovanju prosta zabava. K mnogobrojni udeležbi najprijazneje vabi društveni odbor.

(Savinjsko učiteljsko društvo) zboruje v četrtek, dne 25. t. m. ob 2. uri popoldne v šolskem poslopju na Polzeli s sledečim sporedom: 1. Zapisnik. 2. Poročilo delegatov 3. Podavanje g. nadučitelja Farčnika o čebelarstvu. Ker ima sav. učit. društvo vprašalno škrinjico, dana je posebno gg. čebelarjem začetnikom prilika, da se natančno informirajo o vsem, kar jim glede čebeloreje ni jasno. Opozarja se, da se vrši zborovanje glasom društv. sklepa tudi ob neugodnem vremenu. Gostje dobro došli.

(„Naprej“, slovensko izobraževalno društvo v Gradcu) priredi zabavni večer dne 28. junija t. l. v dvorani hotela „Stadt Triest“ v Gradcu s prijaznim sodelovanjem gdč. Voraue in g. F. Reuter. Na sporedu je petje, tamburanje in šaljiva pošta. Začetek točno ob osmi uri zvečer. Vstopnina za osebo 30 v.

(Društvo „Domovina“ v Gradcu) priredi dne 5. julija t. l. zopet veselico s prijaznim sodelovanjem tamburaškega zbora bratekega hrv. društva „Slavulj“ v dvorani „Steinfelder Bierhalle“. Na sporedu je petje in veseloigra „Dr. Veznal in njegov sluga Stipko Tišek“. Med veselico šaljiva pošta. Začetek ob 4 uri popoldne. Vstopnina v predkupu 36 v, pri blagajni 40 v. Slovenski rojaki! Pridite, kakor zadnjič v obilnem številu zopet k naši veselici! Zaradi prostora se sedaj ni treba bati, kajti dvorana je velika — pa tudi naši stroški so veliki postali, posebno zaradi igre. Prostovoljne podpore se zategadel hvaležno sprejmejo. Dotični dobrotniki se bodo v časopisih naznanili. Odbor.

Politični pregled.

(Državni zbor.) Čehi nameravajo s obstrukcijo preprečiti razpravo o proračunu in nagodbo z Ogrsko. V ta namen so že vložili tri nujne predloge. Ker mora biti proračunski provizorij dovoljen do konca tekočega meseca in bo tudi za nagodbo rok potekel s 1. julijem, se je začel Körber pogajati s Čehi. Posredoval je češki minister Režek. Toda pogajanja niso imela povoljnega izida. Ako se Čehi ne dajo pogovoriti, ne preostaja vladi drugo, kakor odgoditi državni zbor in s pomočjo § 14 uvesti proračunski provizorij. — Poslanec Robič je vložil sledeči nujni predlog: „Vladi se naroča, naj potrebuje ukrepe, da bodo pri novi lokalni težavici Grobelno-

Rogatec-Slatina, ki se gradi po slovenskem ozemlju, vsi napisi dvojezični, nemško slovenski." Štajarski deželni odbor je namreč sklenil, da morajo biti vsi napisi na ti železnici izključno nemški, dasiravno teče železnica po izključno slovenskih tleh in ni deželna, temveč last privatne akcijske družbe. — Zbornica je sprejela predloge glede graditve novih lokalnih železnic, med njimi tudi one iz Kranja v Tržič na Kranjskem. Danes je na dnevnem redu računski provizorij, ako umaknejo Čehi svoje nujne predloge.

(Križa na Ogrskem.) Cesar je poveril sestavo novega kabineta grofu Štefanu Tiszi. Le-ta je nameraval z vso strogostjo uporabljati zbornični poslovnik, da bi obstrukcijo opozicije zatrl in je hotel še pred koncem obstrukcije izvršiti vojaške nabore in razpisati nove volitve. Tisza ni priljubljen in nima mnogo prištev. Najodličnejši ogrski možje, kakor Apponyi, Andrássy in Wekerle so mu nasprotovali, da je končno izprevidel, da mu ne bo mogoče sestaviti novega ministristva. Namesbo Tisze je sedaj baje pozvan Wekerle, ali tudi njemu ne bo najlažje sestaviti nov kabinet. Dosedanji brambeni minister Fejervary ne stopi v ministristvo, katero bi brambeno predlogo umaknilo z dnevnega reda. Rešitve krize torej še ni prav kmalu pričakovati.

(Dogodki na Hrvatskem.) Hrvatski zemaljski sabor zboruje, toda tako, kakor je mogoče le na Hrvatskem, kjer ni več nikake pravice. Opozicija je seveda v obliki nujnih predlogov spravila pred zbornico dogodke, ki se vrše že par mesecev po deželi. Seveda ni moglo pri takih stvareh ostati vse mirno, kakor bi si želel paša Hedervary in njegovi podrepaniki. Opozicija je porabila vsa sredstva obstrukcije, da pokaže banu in njegovim madžaronom pravo sliko njihovega nevarnega preziranja hrvatskega naroda. Seveda ni manjkalo ostrih besed, kar pa je dalo povod banu, da je dal po svojem prvem janičarju grofu Erdödiu staviti predlog, da se izključijo trije opozicijski poslanci od petnajstih sej zemaljskega sabora. V soboto je izjavila opozicija, da se ne bo udeleževala sej, posebno ne proračunske razprave. Dogodki v saboru so imeli odmev na ulici. Grofa Erdödi je občinstvo sprejelo z življenjem. Metali so nanj gnila jajca, pljuvali mu v obraz in vpili „lopov, izdajica“. Opozicijske poslanke je ljudstvo burno pozdravljalo. — V varaždinski okolici vlada mir, ker je vse zasedeno po vojaštvu. Pripoveduje se, da je bivši ogrsko-hrvatski minister Josipović poklican k cesarju. Govoril je baje, da bo povedal cesarju popolno resnico. Ako to res stori, potem se je nadejati, da mora biti Hedervaryjevemu tiranskemu pašovanju kmalu konec. V Samoboru je prepovedala kotarska oblast nositi hrvatske trobojnice. Kdor je ne sname, ga kaznujejo s tremi dnevi zavora; ako ga pa vnovič zalotijo, ga obsodijo na 14 dni strogega zavora. Radi nemirov v Gornji Reki v varaždinskem okraju je obtoženih 33 kmetov. V Primorju je nagla sodba odpravljena. Kakor so pa kmetje izvedeli to novico, so takoj naskočili hiše madžaronov in železniški tir, katerega so razdrli. Višje sodišče je razveljavilo protipostavni odlok, da dr. Derencin ne sme biti odgovorni urednik „Obzora“, ker je kot poslanec imun. Banica je odpotovala na Ogrsko in se je baje izrazila proti neki svoji prijateljici, da se na Hrvatskem ne vidite več. Morda le banov odstop le ni tako daleč, posebno ker se poroča, da je na Dunaju konferiral s Kallayjem in Fejervaryjem in bil potem sprejet v avdienci. Nekateri ga že vidijo kot naslednik Szellovega ali pa Kallayjevega. Tužna Bosna!

(Srbija.) Čifutski listi na vse mogoče na čine grde novega arabskega kralja, Petra I. Karadžordjevića, v prvi vrsti pa dunajske „Neue freie Presse“. Seveda bi bili ti možje radi videli, da bi se bil ugnjezdil na arabskem kraljevem prestolu kak nemški knezič, kakor jih je v blaženem „rajhu“ toliko, da ne vedo več kam z njimi, ne pa član domače narodne arabske porodice Karadžordjevićev. In zato je sedaj Peter I. pariški razuzdanec, ki bo Srbijo preverniti v prepad, do čegar robu so jo pripravili Nemcem prijazni Obrenovići. Dobro odgovarja tem čifutskim aramotilcem arabski vladni list, ki pravi,

da je Avstrija zato tako razočarana valed mirne izvolitve Petra Karadžordjevića srbskim kraljem, ker ve o njem, da ne mara postati preprost agent avstrijske balkanske politike, kakor sta bila Milan in Aleksander. Avstrija se odslej pač ne bo več toliko vmešavala v srbske zadeve. Kralj Peter je odšel včeraj iz Genfa. V Belgrad potuje preko Dunaja, kjer se ne ustavi. Spremlja ga trije ordonančni častniki, polkovnik Popović, stotnik Kostić in poročnik Gruić. — Milan je zapustil nezakonskega sina Milana z materinim priimkom Krstić. Začela se je neka agitacija za tega novega pretendenta, katerega bo imela svoj vir najbrž v Nemčiji, kjer se jako zanimajo za Milanovega nezakonskega sina. Nemci bodo najbrž imeli priliko potegovati se še za več takih pretendentov, kajti kakor je znano, se je marsikatera ženska lahko pohvalila z Milanovo naklonjenostjo. Takih pretendentov najbrž ne bo manjkalo.

Loterijske številke.

Gradec, dne 20. junija 1903: 81, 30, 44, 46, 35.
Dunaj, „ „ „ 26, 49, 1, 35, 76.

Preklic.

Podpisana preklicem s tem vse, kar sem 21. maja t. l. govorila proti Francu Štokar v Kurnikovi gostilni v Vitanju zoper svojega brata Franca Iršič, kot neresnično.

V PAKI pri Vitanju, dne 19. junija 1903.

(278)

Marija Založnik.

(270) 1

Zahvala.

Marija Praznik, posestnica v Lačivasi se v svojem, kakor v imenu svojih otrok in sorodnikov najsrčnejše zahvaljuje na sožalju, katero se je vsem skupaj izkazalo ob smrti in sprevedu iskreno ljubljenega soproga oziroma očeta.

Jožeta Praznika.

Srčno zahvalo izreka častiti rodbini Langerjevi v Radečah in prečastiti duh vsčini istega trga; prvi radi zveste postrežbe ob boleznih, prečastiti duhovščini pa radi zadnje tolažbe, ki jo je podelila rajnemu. Nadalje se zahvaljuje vsem darovalcem prelepih vencev, kakor šoli na Gorici, občini Kokarje, čitalnici v Nazarjih, slovenskemu kmetijskemu društvu za okraj Gornji Grad in drugim, sploh vsem, kateri so od daleč in blizu prišli spremit rajnega k zadnjemu počitku. Najiskrenejša zahvala bodi pa izrečena gospodu nadučitelju v Gorici kot vodji šolskih otrok, kot govorniku in vodji petja žalostink pred domom in na grobu, kakor tudi velečastiti duhovščini na Rečici za prelepi sprejem in še posebej velečastitemu gospodu župniku za na grobu izgovorjene tolažilne besede. Še enkrat hvala vsem!

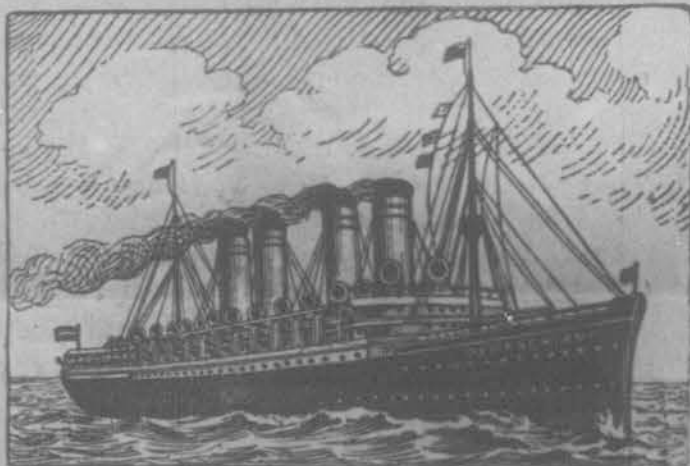
KOLO

v dobrem stanu

je po zelo ugodni ceni

naprodaj

Vprašati naj se blagovoli v trgovini JANESCH, (272) na Glavnem trgu v Celju.

Največje, najhitrejšje

ter najvarnejše vrste

Velikanskih parnikov

ki vozijo na

AMERIKO
Hamburg—New-York

(233) 93

le 6 dni.

Vozne karte po najnižjih cenah za vse razrede prodaja, ter daje pojasnila točno in brezplačno, oblastveno potrjena

Agentura Hamburg-Ameriške Linije

v Ljubljani, Dunajska cesta šte. 31.

Trgovina z železnino „MERKUR“

PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta šte. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljše železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lito železo, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedelskega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in strojev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna, vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode tehnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter vsega drugega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje), lončene cavi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko železne trgovine spadajoče predmete.

☛ Tomaževa žilindra, najboljše umetno gnojilo. ☛

* Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev. *

Postrežba točna

Cene nizke.